

Estymacja punktowa

Statystyka: odwzorowanie $T : \mathcal{X} \rightarrow \mathbb{R}^k$

Punktowy estymator parametru θ :

$$\hat{\theta} : \mathcal{X} \rightarrow \Theta$$

Przedziałowy estymator parametru $\theta \in \Theta \subset \mathbb{R}$:

$$\underline{\theta}, \bar{\theta} : \mathcal{X} \rightarrow \Theta$$

Kryteria estymacji

Nieobciążoność:

$$E_{\theta} \hat{\theta} = \theta \quad (\forall \theta \in \Theta)$$

Błąd średniokwadratowy:

$$\begin{aligned} R_{\theta}(\hat{\theta}) &= E_{\theta}(\hat{\theta}(X) - \theta)^2 \\ &= E_{\theta}(\hat{\theta}(X) - E_{\theta}\hat{\theta}(X))^2 + (E_{\theta}\hat{\theta}(X) - \theta)^2 \\ &= D_{\theta}^2 \hat{\theta}(X) + (E_{\theta}\hat{\theta}(X) - \theta)^2 \end{aligned}$$

Jeżeli $E_\theta \hat{\theta} = \theta$ ($\forall \theta \in \Theta$), to $R_\theta(\hat{\theta}) = D_\theta^2 \hat{\theta}$

Uwaga: zamiast $(\hat{\theta}(X) - \theta)^2$ można stosować inne miary odległości

Słaba zgodność:

estymator $\hat{\theta}$ nazywamy słabo zgodnym, jeżeli dla każdego $\theta \in \Theta$ zbiega on (wraz ze wzrostem liczności próby) do wartości θ według prawdopodobieństwa P_θ .

Mocna zgodność:

estymator $\hat{\theta}$ nazywamy mocno zgodnym, jeżeli dla każdego $\theta \in \Theta$ zbiega on (wraz ze wzrostem liczności próby) do wartości θ z prawdopodobieństwem P_θ równym 1.

Przykład 1. Rzucamy n -krotnie **jakaś** monetą.
 Próba: $X_1, X_2, \dots, X_n$ — wyniki kolejnych rzutów
 monetą.

$$(\{0, 1\}^n, \{D(\theta), \theta \in [0, 1]\}^n)$$

Zadanie: oszacować prawdopodobieństwo θ .

Propozycja 1: $\hat{\theta}_1 = X_1$

$$E_\theta \hat{\theta}_1 \stackrel{?}{=} \theta, \quad D_\theta^2 \hat{\theta}_1 \stackrel{?}{=} \theta(1 - \theta)$$

Propozycja 2: $\hat{\theta}_2 = (2X_1 + X_2)/3$

$$E_\theta \hat{\theta}_2 \stackrel{?}{=} \theta, \quad D_\theta^2 \hat{\theta}_2 \stackrel{?}{=} \frac{5}{9} \theta(1 - \theta)$$

Propozycja 3: $\hat{\theta}_3 = (X_1 + X_2 + \dots + X_n)/n$

$$E_\theta \hat{\theta}_3 \stackrel{?}{=} \theta, \quad D_\theta^2 \hat{\theta}_3 \stackrel{?}{=} \frac{1}{n} \theta(1 - \theta)$$

Zadanie: oszacować $1/\theta$.

Nie istnieje estymator nieobciążony!

.....

Przykład 4.

Dokonujemy pomiarów przyrządem o którym **nie wiadomo** czy nie popełnia błędu systematycznego oraz **nieznana** jest jego precyzja.

Niech $X_1, X_2, \dots, X_n$ będą błędami pomiarów.

$$(\mathbb{R}^n, \{N(\mu \mathbf{1}_n, \sigma^2 \mathbf{I}_n), \theta = (\mu, \sigma^2) \in \mathbb{R} \times \mathbb{R}_+\})$$

Zadanie: oszacować błąd systematyczny μ pomiaru.

Propozycja 1: $\hat{\mu}_1 = (X_1 + X_n)/2$

$$E_{\theta} \hat{\mu}_1 \stackrel{?}{=} \mu, \quad D_{\theta}^2 \hat{\mu}_1 \stackrel{?}{=} \sigma^2/2$$

Propozycja 2: $\hat{\mu}_2 = (2X_1 - X_2)$

$$E_{\theta} \hat{\mu}_2 \stackrel{?}{=} \mu, \quad D_{\theta}^2 \hat{\mu}_2 \stackrel{?}{=} 5\sigma^2$$

Propozycja 3: $\hat{\mu}_3 = (X_1 + X_2 + \dots + X_n)/n$

$$E_{\theta} \hat{\mu}_3 \stackrel{?}{=} \mu, \quad D_{\theta}^2 \hat{\mu}_3 \stackrel{?}{=} \sigma^2/n$$

.....